

محمد قادر محمد
وهزيري كار و كاروباري كومه لايه تي

دهسته ي پاراستن و چاكردني ژينگه

ژماره : 691 له 2015/4/28

به پيي حوكمه كاني مادده ي (10) ي له ياساي دهسته ي پاراستن و چاكردن ژينگه ژماره (3) ي سالي 2010 و برگه كاني 1 و 2 و 3 و 5 له مادده ي (31) و مادده ي (33) و مادده ي (45) ي له ياساي پاراستن و چاكردني ژينگه له هدريمي كوردستاني عيراق ژماره (8) ي سالي 2008 نهم ريئيمايانه ي خواره وه مان ده ركرد :

ريئيمايي ژماره (1) ي سالي 2015

ريئيمايي تاييه ت به راوكردن و پاراستني ناژه ئي كيوي و باننده كان

به شي يه كه م

ئامانجه كان و پىناسه كان

ماددهى (1) :

ئامانجه كان :

ئامانجى ئەم رىنمايىانە بۆ ئەم خالانەى خوارەوہيە :

1- پاراستنى سروشت و پارىزگارى كردن لە رەگەزى ئاژەلەكان و شوپىنى حەوانەوہيان .

2- چۆنەتى رىگەدان بە ئەندامانى كۆمەلەى راوچىانى كوردستان بە ئەنجامدانى راوکردن بە پى ي ئەم مەرجانەى لەم رىنمايىانەدا هاتوہ .

ماددهى (2) :

پىناسەكان :

مەبەست و واتاى ئەم زاراوانەى خوارەوہ لە بەرامبەريان ديارى كراوہ :

1- ئاژەلئى كىپوى : ئەو گيانلەبەرانەن كە لەسەر وشكايى دەژىن وەكو شىردەرەكان و بالئندە كىپوہەكان كە مالى نەكراون يا دىرندەن و وشكاويەكان كە رۆلئى بەرچاويان هەيە لە پارىزگارى كردن لە هاوسەنگى ژىنگەيى و پىنداويستەكانى ژيانى مەرۆف دابىن دەكەن .

2- راوکردن : كىرديكە كە تىيدا مەبەست لئى دەستكەوتنى بالئندە و ئاژەلە كىپوہەكانە ، وە ئامانج لەم رىنمايىە رىكخستن و چاككردنى چىرئى ئاژەلە كىپوہەكان و بالئندەكانە ، وەكاركردنە بۆ بەردەوام بوونى ئەو سامانە بۆ بەكارهينانى مادى و مەعنەوى و شارستانى و گەشتيارى و زىندەگى لەسەر بنەماى زانستى .

3- راوچى : ئەو كەسەيە بەياسا رى پىدراوہ بۆ بەشداربوون لە چاودىرى كردنى سامانى ئاژەلئى كىپوى و جئ بەجئ كردنى پلانى راوکردن لەسەر بنەماى زانستى ژىرانە .

4- كۆمەلەى راوچيان : كۆمەلەيەكە لە لاين كەسانى تايبەت و ئارەزوومەندانى راو دامەزراوہ بەپىي پەيرەوى ناوخۆ چالاكيەكانيان لە هەرىمى كوردستان ئەنجام دەدەن .

5- پارىزراوى سروشتى : ئەو ناوچەيەكە كە هەموو چالاكيەكى مەرۆيى تىيدا قەدەغە دەكرىت بۆ پارىزگارى لە جۆرە جياوازەكانى ئاژەل و بالئندە و رووہكەكان بە تايبەت ئەوانەى هەپرەشەى لەناوچوونيان لەسەرە .

بەشى دووہم

مەرجەكانى راوکردن

- 3- تىككەنى ھىلانەى بالئەدەكان (بەتال بىت يان ھىلكە و بەچكەى تىدايىت) قەدەغەىە ، ئەگەر روويدا نرخى بالئەدەكە دەسەپىنرېت بەسەر ئەنجامدەرەكەى .
  - 4- شكاندىنى يا بەدەستەينانى ھىلكەى بالئەدە وخشۆكەكان لە ناو ھىلانەكانيان يان لەدەرەوہى دا قەدەغەىە ، لە كاتى روودانى دا برى سزاكە نرخى بالئەدەكە يان خشۆكەكە دەبىت .
  - 5- دووركەوتنەوہ لە راوى بى سنوور (ھەپمەكى) بۆ پارىزگارى كردن لە سەر ژىنگە و ژيانى كىوى .
  - 6- راوكردىنى پلنگ و مامز و ناسك و وورچ و كەمتيار و جۆرەكانى ترى ئاژەلە دەگمەنەكان قەدەغەىە بۆ پاراستنى سامانى ئاژەلى .
  - 7- ئەوئاژەل و بالئەدەنى كە ناتوان بگەرپنەوہ بۆ سروشت بە ھەر ھۆيەك بىت دواى ئازاد كردنيان لە لايەن راوچيەكانەوہ يان گواستنەوہيان بۆ دەرەوہى ھەرىم ، ھەمان ئەو سزايانە بەسەر سەرپىچىكارەكان دا دەسەپىنرېت كە لە بەرامبەريان ديارى كراوہ لە پاشكۆى ژمارە 1 و 2 .
  - 8- لە كاتى دووبارەبونەوہى سەرپىچىيەكان لەلايەن سەرپىچى كارانى ئەم رىنمايىانە ، برى سزادانەكە كەلەبرگەى (1)ى ئەم ماددەيەدا ھاتووە دوو بەرامبەر دەبىت
  - 9- ھەركەسيك لە فەرمانبەرانى ژىنگە يان پىشمەرگەكانى پاراستنى ژىنگە يان پۆلىسى دارستان و ژىنگە راوبكات سزاكەى دوو بەرامبەر دەبىت يان لە پيشەكەى دوورەخرىتەوہ ماددەى (6) :
- مەرجهكانى پىدانى مۆلەتى راوكردىن
- 1- ئەو كەسەى داواى مۆلەت دەكات پىويستە ئەم پىدويستانە بەيىت
    - أ- ناسنامەى بارى شارستانى .
    - ب- رەگەزنامەى عىراقى .
    - ج- كارتى زانىارى .
    - د- پىويستە دانىشتوى ھەرىمى كوردستان بىت .
  - 2- داواكارىيەكە پيشكەش بە فەرمانگەى ژىنگەى پارىزگاكان و ئىدارەكان دەكرىت .
  - 3- پشتگىرى وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوەكانى ئاو .
  - 4- پشتگىرى كۆمەلەى راوچيانى كوردستان .
  - 5- بەلئىننامەى لەبەشى ياسايى دەستەى پاراستن وچاكردىنى ژىنگە بدات بۆ پابەندبوون بە رىنمايىەكانى ژىنگەى .

6- رەسمى پېدانی مۆلەتى 150,000 سەد و پەنجا ھەزار دینارە.
ماددەى (7):

1- مۆلەتەكە تەنیا بۆ يەك وەرزى پراوكردنه.

2- مۆلەتەكە تەنیا بۆ يەك جۆر لە ئاژەلى كىوى يان بالئندەيه .

3- مۆلەتەكە لە لایەن سەرۆكى دەستە دەدریّت .

4- مۆلەتەكە سالانە نوێ دەكریّتەوه .

5- رەسمى نوێ كوردنەوهى مۆلەتەكە 75,000 ھەفتا و پینج ھەزار دینارە

6- دەسەلاتى ژینگەیی بۆى ھەيە مۆلەت نەدات يان نوێ ی نەكاتەوه بەپى بارودۆخى ژینگەیی
بالئندەكان يان ئاژەلە كىویەكان.

ماددەى (8):

1- راوى كەوو سوپسكە

أ- لە 6/1 تا 7/1 لە ھەموو سالیك.

ب- لە 12/1 تا 2/1 لە ھەموو سالیك .

2- راوى كەروپشك 10/1 تا 2/1 لە ھەموو سالیك.

ماددەى (9):

ھەر كەسێك پینچەوانەى ئەم رینمایانە بیت ریکارى ياسایی بەرامبەرى دەگیریتەبەر.

ماددەى (10):

ئەگەر ئاژەلى كىوى وەكو گورگ و رىوى و بەراز يان ھەرگيانلەبەرىكى تر ببیتە ھوى زيان گەياندن
بە سامانى ئاژەلى يان باخچە و شیناییەكان پىویستە فەرمانگەى ژینگەى پارىزگاكان و ئیدارەكانى لى

ئاگادار بكریّتەوه بۆ چارەسەرکردنى كیشەكان و چۆنیەتى قەدەغە كردنى يان خۆ رزگارکردن

لەوئاژەلانە بە ھەماھەنگى لەگەڵ وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوەكانى ئاو و وەزارەتى ناوخۆ ئەنجام

بدریّت .

ماددەى (11):

دەست بەسەر ھەموو ھۆیەكان و مادەكانى بەكارھاتوو لە پراوكردى رىپیننەدراو دەگریت بۆ دەستەى

پاراستن و چاكردى ژینگە .

ماددەى (12):

مۆلەت بە راوکردنی سنوورداری بۆ مەبەستی لێکۆڵینهوهی زانستی بۆ لایەنی پەيوەنددار یان دەستەي ژینگە و فەرمانگەکانی دەدریت .

ماددهی (13) :

بۆ رهچاوکردنی سروته ئایینیەکان ریگا بە مەسیحیەکان دەدریت بە راوکردنی ژمارەیهکی سنوودار له بەراز سالانه بە تاییهتی ئەوانه ی زیان بە کێلگه کشتوکالیهکان دهگهیهنن .

ماددهی (14) :

ئەو بپه سزایانهی له رهسم و غهرامهکان وەردهگیرین له ژمیڤه ی صندوقی ژینگه دادهنریت لهریگای فەرمانگه ی ژینگه ی پارێزگاكان و ئیدارهكان یان دەستەي پاراستن و چاککردنی ژینگه ی ههڕیم.

ماددهی (15) :

پێویسته لهسەر ههڕیهك له (فەرماندهیی پێشمهڤهگی پاراستنی ژینگه) و (بهپێوه بهرایهتی پۆلیسی دارستان و ژینگه) ریکاره کانی بهرزهفت کردن له گهڵ سهڕیپچیکارانی ئەم رینمایانه ئەنجام بدات.

ماددهی (16) :

جگه لهو سزایانهی لهم رینمایانهدا باس کراون ، ریکاری یاسایی تر بهپێی بپهگی یه کهم له ماددهی 42 له یاسای ژماره 8 ی سالی 2008 بهرامبەر سهڕیپچی کار دهگیریت بهر .

ماددهی (17) :

کار بهم رینمایانه دهکریت لهروژی دهروچوونیهوه .

ماددهی (18) :

ئەم رینماییه له روژنامه ی فەرمی (وهقايعی كوردستان) بلاوده کړیتهوه .

صههه محمد حسين

سهروکی دهسته

الحيوانات البرية

نارژانه کيوويهکان

پاشکوی (1)

ژ	ناوی کوردی	ناوی عهڤهبی	ناوی ئینگلیزی	ناوی زانستی	نرخه یهک دانه بهدینار
	الاسم الكوردی	الاسم العربی	الاسم الاینکلیزی	الاسم العلمی	سعر لعدد الواحد بالدينار
1	پلنگ	نمر	Leopard	Panthera pardus	10 ملیون
2	تاژ پلنگ	فهد	Cheetah	Acinonyx jubatus	10 ملیون

10 میلیون	Ursus arctos	Brown Bear	الدب البنى	وورج قاوهی	3
10 میلیون	Ursus thibetanus	Asian Black Bear	الدب الاسودالاسیوی	وورچی رهش	4
10 میلیون	Capreolus capreolus	Roe Deer	انثی الایل	شفر - شوکا	5
10 میلیون	Gazella bennettii	Jebeer Gazelle	غزال	ناسک	6
10 میلیون	Gazella subgutturosa	Goitered Gazelle	غزال	مامز	7
10 میلیون	Ovis orientalis	Wild Sheep	الخروف البری	مه روبه رانی کئیوی	8
10 میلیون	Capra aegagrus	Wild Goat	الماعز البری	که ل و بزته کئیوی	9
1 میلیون	Felis i silvestris	Wild Cat	القط الوحشی	پشیلهی کئیوی	10
1 میلیون	Caracal caracal	Caracal	القط الوشقی	پشیلهی کاراکال	11
500,000	Sus scrofa	Wild Boar , pig	خنزیر	به راز	12
300.000	Vulpes vulpes	Common Fox	ثعلب	رئیوی	13
500.000	Vulpes rueppellii	Sand Fox	ثعلب الرمل	رئیوی بیانی	14
200.000	Hystrix indica	Indian Crested Porcupine	دعاج	سیخورد	15
100.000	Sciurus anomalus	Persian Squirrel	سنجاب	سموره	16
100.000	Meles meles	European Badger		قارابه شه - گورکه ن	17
100.000	Paraechinus hypomelas	Brandts Hedgehog	القنفذ	ژوزک	18
200.000	Lepus europaeus	European Hare	الارنب	که رویشک	19
500.000	Lutra lutra	European Otter	الکلب المانی	سهگی ناوی	20
500.000	Hyaena hyaena	Striped Hyaena	ضبع	که متیار	21
500.000	Canis lupus	Wolf	ذئب	گورگ	22
500.000	Canis aureus	Golden Jackal	لواوی	چه قه ل	23
200.000	Herpestesed wardsii	Indian Grey Mongoose	فأر التمر	مشکی خورما	24
100.000	الزواحف بانواعها , خشوکه کان به هه موو جوړه کانی یه وه				25

الطيور البرية

بالنده کئیویه کان

پاشکوی (2)

نرخه یه ک دانه به دینار سعر تعداد الواحد بالدينار	ناوی زانستی الاسم العلمي	ناوی ئینگلیزی الاسم الانگلیزی	ناوی عه ره بی الاسم العربي	ناوی کوردی الاسم الكردی	ژ
10 میلیون	Falco peregrinus	Peregrine Falcon	شاهین	شه هین	1
10 میلیون	Falco cherrug	Saker Falcon	الصقر الغزال	باله بان	2

10 میلیون	Falco pelegrinoides	Barbay Falcon	شاهین مغربی	سی کوزه	3
10 میلیون	Falco subbuteo	Hobby	شویهین (البیق)	لهیل	4
10 میلیون	Falco biarmicus	Lanner falcon	الصقر الحمر	لاجین	5
10 میلیون	<p>هه موو جوژه کانی * هه لو * بازه کان * باشوکه کان * شه مینه کان * دالاشه کان * شه م قاره کان * هه لو په کان * هه لو پی ماسی گیر</p> <p>انواع</p> <p>الشاهین * الصقور * النصور</p>				6
3 میلیون	Grus grus	Common Carne	الکرکری الرمادی	شینه قورنگ	7
5 میلیون	Chlamydotis undulata	Houbara Bustard	حباری	چرک	8
3 میلیون	Cygnus olor	Mute Swan	التم الصامت	قوی بیدهنگ	9
2 میلیون	هه موو جوژه کانی قوو				10
3 میلیون	Phoenicopterus roseus	Greater Flamingo	النعام الکبیر	فلامینکو (سووره قورینگ)	11
500.000	Lyrurus Mlokosiewiczzi	Caucasian Black grouse	طهویج اسو قفقازی	مریشکه کیتی	12
3 میلیون	Pelrcanus onocrotalus	Pelican White	البعج الابيض	که لک (سپی)	13
2 میلیون	Branta ruficollis	Red brerasted Goose	الوزة الحمراء	بوکس	14
1 میلیون	هه موو جوژه کانی قازه کان * انواع البط				15
5 میلیون	Tetraogallus caspius	Snowcok	تدرج الثلج القزوينی	کهوی دهری	16
300.000	Francolinus francolinus	Black Francolin	حجل او درج اسود	پوژ	17
300.000	Francolinus pondicerianus	Grey Partridge	حجل درج رمادی	زره پوژ	18
1 میلیون	Ciconia ciconia	White Stork	لقلق ابيض	حاجی لهق لهق	19
100.000	Podoces pleskie	Pleskes Groundjay	العقع الاحمر	قشقه له سووره	20
100.000	جوژه کانی دیکهی قازوو - قازوودندوکرورد - قازوومه - قژاوکه - قشقه له - قه له به که - قه له ره شه				21
500.000	Tadorna ferruginea	Ruddy Shelduck	بط ابو فروة	سووره قانک	22
300.000	Numenius tenuirostris	Slender - billed Curlew	الکراونی الماء رفیع المنقار	نه جمهد راوکه رده ندهک باریک	23
100.000	Porphyrio Porphyrio	Purple Gallinule	فرفر (سحنون) ارجوانی (البرهان)	تاوسه (مریشکی) زه لکاو	24
400.000	Oxyura Leucocephala	White Headed	ابو مروحة - بط ابيض	مراوی سه رسپی	25

		Duck			
150.000	Mamaronetta angustirostris	Marbled Teal	شرشیر الخطط	مراوی سپیلکه	26
400.000	Acridotheres tristis	Common Mynah	مینة اعتیادی	مینا	27
100.000				هموو جوژه کانی مراوی دیکهی	28
150.000	Alectoris chukar	chukar	الحجل الرمادی - القبیج	کهو	29
150.000	Perdix perdix	Common partridge	الحجل	زه رکهو	30
150.000	Ammoperdix grisoegularis	See-see prtridge	الحجل سی سی	سوئیسکه	31
150.000	Coturnix coturnix	Quail	السمان(السلوی)	هه ویرده	32
100.000	Pterocles lichtensteinii	Lichtensteins Sandgrouse	قطا لیشتنستین	کوپر کوردهی بهرزگ خه بی	33
100.000				هموو جوژه کانی قهتی * انواع قطا	34
100.000	Columba Livia	Rock Dove	حمام جبیلی	کوتره شینه	35
100.000				هموو جوژه کانی کوتر - کوتره گایه - کوتره نه خشینه - قومری روژه لاتی - انواع الحمام	36
100.000	Sturnus Vulgaris	Starling	الرزور الشائع	ره شوئه	37

وهزارهتی دارایی و نابووری

به یانی ژماره (3) ی سالی 2015